

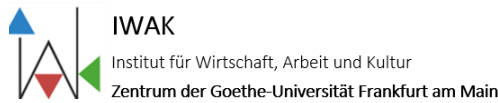
**PROGRAMMI TA'
VAWČERS SOČJALI:
GWIDA MFASSLA
APPOSTA**

ALPHS

Advancing Personal and Household Services

Imsieħba

Dan id-dokument jirrifletti l-opinjoniġiet tal-awturi biss, u l-Kummissjoni Ewropea ma tistax tinżamm responsabbli għal kwalunkwe użu li jista' jsir mill-informazzjoni li tinsab fih.

Dan il-proġ ett huwa ffinanzjat mill-Unjoni Ewropea.
(Ad-PHS - VS/2018/0344)

Matul l-aħħar 50 sena, ġew żviluppanti vawċers soċjali f'aktar minn 19-il Stat Membru tal-UE biex jiffacilitaw l-implimentazzjoni talpolitiki soċjali, inklużi dawk immirati għall-aċċess għal PHS u li l-għan tagħhom huwa l-formalizzazzjoni tas-settur. L-effiċjenza tagħhom biex jilħqu l-għanijiet soċjali issa hija rikonoxxuta, u għalhekk saru strument kruċjali fis-settur tas-servizzi personali u tad-dar. Partijiet interessati differenti huma involuti fl-implimentazzjoni ta' mekkaniżmi ta' vawċers soċjali, minn awtoritajiet pubbliċi sa trejtdjunjins, organizzazzjonijiet ta' impjegaturi u emittenti ta' vawċers, kollha b'għan komuni: it-tfassil ta' strument ibbilanċjat u komprensiv li se jkun ta' benefiċċju għaċ-ċittadini kollha.

X'INHUMA L-VAWCĒRS SOĀJALI?

DEFINIZZJONIJIET

1 - Vawċers

Ġeneralment, il-vawċers jistgħu jiġu definiti bħala strument li jagħti dritt li wiehed jirċievi ċerti oġġetti jew servizzi, jew li jikseb skont meta jakkwista dawk l-oġġetti jew servizzi, jew li jirċievi rifużjoni, fil-ħin tal-fidwa. Dak id-dritt jista' jiġi espress f'termini ta' valur monetarju, bħala perċentwal (tnaqqis), f'unitajiet jew fi kwantità.

2 - Vawċers soċjali

Il-vawċers soċjali, kemm jekk **stampati jew diġitali**, huma **benefiċċji soċjali** kollettivament attribwiti **lill-ħaddiema** mill-impjegaturi tagħhom, kemm pubbliċi kif ukoll privati, li jipprovdu **d-dritt li jiġu aċċessati oġġetti jew servizzi speċifiċi** li jtejbju l-kundizzjonijiet tax-xogħol tagħhom u jiffaċilitaw il-bilanċ bejn ix-xogħol u l-ħajja privata tagħhom (bħall-aċċess għal ikel, kultura, trasport, kura tat-tfal, vaganzi eċċ.). L-awtoritajiet pubbliċi jistgħu wkoll jadattaw vawċers soċjali biex iqassmu benefiċċji u benesseri liċ-ċittadini tagħhom bħala alternattiva għall-allowances fi flus jew in natura.

Tali oġġetti jew servizzi huma aċċessibbli **f'network apposta ta' negozjanti u fornituri**. Dan in-network huwa mibni fuq **relazzjoni bbażata fuq kuntratt** bejn kull negozjant/fornitur u l-kumpaniji li joħorġu vawċers soċjali u jiżguraw **l-użu xieraq** tagħhom, notevolment billi **jevitaw il-konverżjoni tagħhom fi flus kontanti**.

Vawċers soċjali, ġeneralment appoġġjati minn politika pubblika u sostnuti minn **qafas ta' taxxa nazzjonali u/jew soċjali**, isaħħu **mudell soċjali u ekonomiku virtuż filwaqt li jstimulaw l-ekonomija lokali u nazzjonali** sabiex jintlaħaq **għan soċjali ddedikat**. Karatteristiċi bħal dawn jiddifferenzjawhom minn xi mekkaniżmi ta' remunerazzjoni għal attivitajiet staġjonali/każwali li jistgħu jiġu proposti lil impjegaturi okkażjonali bħala soluzzjonijiet biex jissimplifikaw il-piż amministrattiv tal-ingaġġ ta' ħaddiema każwali.

Fil-qasam tas-servizzi personali u tad-dar (PHS), il-vawċers soċjali komunement jissejġħu vawċers tas-servizz jew tal-kura tat-tfal skont l-ambitu tagħhom.

KARATTERISTIĊI TAL-VAWĊERS SOĊJALI

Il-programmi ta' vawċers soċjali għandhom **karatteristiċi komuni speċifiċi** li jinkwadraw l-implimentazzjoni tagħhom u jagħmlu l-vawċers effiċjenti fil-kisba ta' għanijiet pubbliċi speċifiċi:

- 1. AMBITU ĠEOGRAFIKU LIMITAT:** validu biss f'territorju (stat, reġjun, distrett subreġjonali jew municiplità) limitat
- 2. QAFAS REGOLAT:** regolat minn qafas speċifiku soċjali jew tat-taxxa maħsub biex jimplementa politika soċjali u/jew tax-xogħol
- 3. GĦAL ENTITAJIET LEGALI:** ipprovdu fuq talba ta' intrapriża jew entità pubblika
- 4. AĊĊESS GĦAL SERVIZZI/OĠĠETTI:** jintitola lil individwu jikseb oġġetti jew servizzi
- 5. NETWORK DEDIKAT:** aċċess għal fornituri tas-servizz li għandhom ftehim kummerċjali mal-emittent
- 6. MINGĦAJR FLUS:** ma jistax jiġi skambjat għal flus
- 7. FAĊLI BIEX TUŻAH:** formalitajiet amministrattivi huma ssemplifikati għall-benefiċjarji li jistgħu jidentifikaw b'mod ċar liema servizzi huma intitolati għalihom, kif jaċċessaw dawn is-servizzi u kemm se jiswew

ID-DIFFERENZA BEJN VAWĊERS SOĊJALI U GĦODOD TA' SIMPLIFIKAZZJONI AMMINISTRATTIVI

Wieheġ għandu jinnota li fil-każ tal-vawċers soċjali għandha ssir distinzjoni bejn “sistemi dikjarattivi u ta’ remunerazzjoni” spiss imsejja hażin “vawċers” bħal *Dienstleistungsscheckgesetz* fl-Awstrija, is-CESU *déclaratif*¹ fi Franza, il-*Libretto Famiglia* fl-Italja jew l-*Alphacheque* fin-Netherlands. Għalkemm dawn l-istrumenti kollha jikkondividu ma’ vawċers soċjali l-għan li jiffacilitaw l-impjeg formali tal-ħaddiema domestiċi, huma differenti minħabba l-fatt li ma jagħtux dritt lillindividwu biex jirċievi servizzi u mhumiex neċessarjament magħqudin ma’:

- il-garanzija tad-drittijiet tax-xogħol u soċjali għall-ħaddiema tal-PHS simili għal dawk tal-ħaddiema regolari;
- aċċess għal inċentivi soċjali u fiskali speċifiċi. Meta l-utenti jingħataw inċentivi soċjali u fiskali - bħal kreditu ta’ taxa - għax-xiri tal-PHS fis-suq formali, l-aċċess għal dawn l-inċentivi mhux neċessarjament marbut bl-użu ta’ strument speċifiku għad-dikjarazzjoni tal-ħaddiema tal-PHS. Għall-kuntrarju, il-vawċers soċjali jaqgħu taħt qafa s fiskali u/jew soċjali nazzjonali speċifiku u għandhom jintużaw f’konformità ma’ tali qafas.

Barra minn hekk, “sistemi dikjarattivi u ta’ remunerazzjoni” jintużaw biss mill-utenti finali li qed jimpjegaw lill-ħaddiem domestiku tagħhom direttament li jippermettilhom jiddikjarawhom faċilment u jissodisfaw l-obbligi tagħhom lejn il-korpi tas-sigurtà soċjali.

Għalhekk, dan id-dokument jindirizza biss programmi ta’ vawċers soċjali. “Sistemi dikjarattivi u ta’ remunerazzjoni” effiċjenti bħas-CESU *déclaratif* ta’ Franza huma pprezentati fil-gwida mfasla apposta dwar l-iżvilupp tad-drittijiet u l-obbligi tal-impjegaturi u tal-ħaddiema.

¹ Huwa importanti li ssir distinzjoni bejn CESU dikjarattiv u CESU imħallas minn qabel implimentat fi Franza. Għalkemm għandhom l-istess akronimu, huma żewġ għodod differenti. CESU Dikjarattiv huwa sistema dikjarattiva u ta’ remunerazzjoni filwaqt li CESU imħallas minn qabel huwa programm ta’ vawċers soċjali. Għalhekk, id-dokument attwali jiffoka fuq CESU imħallas minn qabel biss.

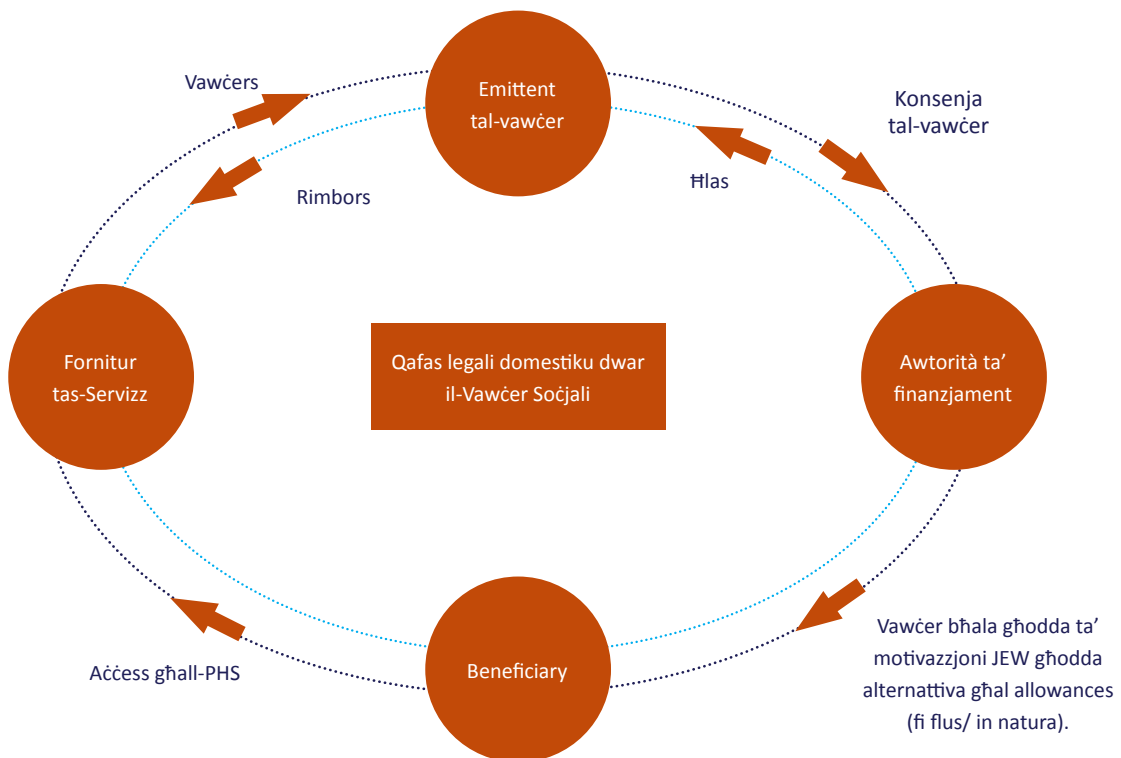

**KIF JAŃDMU
L-VAWCĀERS
SOĀJALI?**

Il-vawċers soċjali jinħarġu taħt **qafas legali speċifiku li jidentifika liema utenti huma intitolati li jirċevuhom, kif il-mekkanizmu kollu huwa ġestit u kif huwa ffinanzjat**. F'dan il-qafas, il-vawċers soċjali jistgħu jitqassmu mill-impjegaturi jew mill-awtoritajiet pubbliċi. Fil-każ tal-aħħar, l-aċċess jista' jkun suġġett għal proċess ta' registrazzjoni (jiġifieri miftuħ għaċ-ċittadini kollha) jew ikun ittestjat għall-mezzi u/jew il-ħtiġijiet (jiġifieri miftuħ biss għal grupp fil-mira speċifiku). Fil-biċċa l-kbira tal-każijiet, il-kumpaniji li joħorġu l-vawċers huma responsabbli għall-immaniġġjar tal-programm tal-vawċers soċjali.

Il-benefiċjarji tal-vawċers soċjali jiskambjawhom ma' **fornituri tas-servizzi maħtura**, li wara jsegwu proċess sempliċi biex jithallsu lura. Il-fornituri tas-servizzi jistgħu jingħaqdu man-netwerk biss jekk jissodisfaw rekwiżiti speċifiċi ta' kwalità. F'dan il-każ, dawn isiru parti minn relazzjoni kuntrattwali jew proċess ta' sħubija mal-maniġer tal-programm. Ir-rekwiżiti tal-kwalità huma definiti jew mill-awtoritajiet pubbliċi jew mill-emittenti tal-vawċers infushom. Ir-rekwiżiti jvarjaw bejn il-pajjiżi, iżda ġeneralment huma relatati ma': (a) konformità mal-liġi soċjali u tax-xogħol, ftehimiet ta' negozjar kollettiv u kwalifiki tal-persunal (speċjalment meta jkopru servizzi indirizzati lil dipendenti u persuni vulnerabbli); (b) taħriġ speċifiku; (c) impenn li jiġu pprovduti PHS esklussivament; jew (d) depożitu ta' sigurtà. L-osservanza tal-fornituri tarrekwiżiti tal-kwalità hija vvalutata regolarment u l-affiljazzjoni tan-netwerk tagħhom tista' tiġi rtirata f'każ ta' nuqqas ta' konformità. F'xi pajjiżi, jitwaqqaf bord tal-liċenzjar magħmul minn trejtdjunjins, impjegaturi u rappreżentanti talawtoritajiet pubbliċi biex jissorvelja l-fornituri tal-PHS.

L-awtoritajiet pubbliċi li jużaw vawċers soċjali bħala alternattiva għal allowances fi flus jew in natura (kemm jekk fil-livell lokali, reġjonali jew nazzjonali) spiss jaħdmu f'kooperazzjoni mal-ministeri tal-impjiegi, tal-affarijiet soċjali u tal-baġit li huma responsabbli għas-sorveljanza tal-proċess kollu. Barra minn hekk, l-involvement tal-imsieħba soċjali fi stadju bikri i fit-tfassil u l-immaniġġjar ta' programmi ta' vawċers soċjali huwa kruċjali, minħabba li l-programm għandu jkun ibbażat fuq relazzjonijiet industrijali b'saħħithom, biex jiggarantixxi kundizzjonijiet tax-xogħol deċenti għall-ħaddiema li joperaw fis-sistema u servizzi ta' kwalità għolja għall-utenti. Wieħed għandu jenfasizza li f'it li xejn programmi ta' vawċers soċjali huma mmonitorjati regolarment, għalkemm dan huwa kruċjali biex jiġi vvalutat jekk intlaħqux l-għanijiet tal-politika u liema effetti produċew dawn il-miżuri.

**STUDJI
TAL-KAŽIJET**

IL-BELĠJU - Vawċers tas-servizz domestiku. Imniedi fl-2004, il-programm Titres-services/ Dienstencheques jappoggja x-xiri formali ta' servizzi mhux ta' kura (tindif tad-djar, londri, mogħdija, ħjata, eċċ.). Għaldaqstant, kull ċittadin Belġjan jew barrani li jgħix fil-Belġju jista' jixtri sa 500 vawċer fis-sena (1,000 għall-familji). Lewwel 400 vawċer (800 għall-familji) jiswew €9 kull wieħed, u 100 vawċer addizzjonali (200 għall-familji) jiswew €10. Vawċer wieħed jikkorrispondi għal siegħa xogħol. L-utenti għandhom jikkuntattjaw fornitur reġistrat li se jagħżel ħaddiem domestiku biex iwettaq is-servizz. Il-fornituri tas-servizzi jagħtu l-vawċers riċevuti lill-emittenti biex jithallsu lura (bejn € 23.02 sa €23.39 għal kull vawċer).

“Kelli nitlaq mill-iskola u m'għandix degree. Meta kelli l-opportunità li ma nnaddafx aktar djar fis-suq illeċitu, iżda li nkun iddikjarata, ħadt iċ-ċans tiegħi. Dan il-programm jippermettili nkampa.”

Ħaddiema b'vawċer tas-servizz.²

2 Minn IDEA CONSULT (2018), Travail faisable et maniable dans le secteur des titres-services : étude sur le bien-être des travailleurs titres-services. Rapport abbozzat fuq talba tal-Fond tat-Taħriġ tas-Settur tal-Vawċers tas-Servizz (Fonds de Formation Sectoriel Titres-Services), Mejju 2018.

FRANZA - CESU mħallas minn qabel.³ Mill-2006, il-programm ta' *Chèque Emploi Service (CESU) préfinancé* jippermetti lil parti terza tiffinanzja minn qabel ix-xiri tal-PHS. Dan jintuża minn kumpaniji biex jgħinu l-bilanċ bejn ix-xogħol u l-ħajja privata talimpjegati tagħhom jew mill-awtoritajiet lokali u l-aġenziji soċjali biex iqassmu lallowances soċjali. Kull benefiċjarju jirċievi vawċers imsemmija li jiswew ammont predefinit li jista' jintuża biex iħallas ħaddiem domestiku impjegat direttament millutent, persuna li tiegħu ħsieb it-tfal, fornitur ta' PHS reġistrat jew organizzazzjoni talkura tat-tfal barra mid-dar. Jekk is-CESU imħallas minn qabel ma jkoprix il-prezz sħiħ ta' servizz, l-utenti jista' jkollhom iżidu miegħu ħlasijiet addizzjonali.

3 CESU mħallas minn qabel huwa għodda ta' politika li għandha tiġi distinta minn CESU dikjarattiv. Dan tal-aħħar huwa indirzzat fil-linji gwida dwar id-drittijiet u l-obbligi tal-partijiet interessati.

L-ITALJA - Vawċer tal-benesseri ta' kumpanija. Imniedi fl-2016, il-Welfare Aziendale jippermetti lill-kumpaniji jipprovdu benefiċċji mhux monetarji lill-impjegati tagħhom. Il-kumpaniji jistgħu joffru firxa wiesgħa ta' servizzi bħal servizzi supplimentari ta' kura tas-saħħa, ta' edukazzjoni u taħriġ, ta' servizzi tal-familja jew ta' kura fit-tul. Dawn is-servizzi – li l-ispiza tagħhom tiħallas kompletament mill-impjegatur – isiru disponibbli fuq pjattaforma online u jistgħu jintużaw biss mill-individwu li jkun ngħataw lilu. Il-vawċer tal-benesseri tal-kumpanija jista' jkun parzjalment (meta pprovdut volontarjament) jew totalment (meta maħruġ f'konformità mar-regolament eżistenti) suġġett għal tnaqqis tat-taxxa.

“Dan il-proġett ipogħi lill-impjegat fil-qalba tal-iżvilupp ta' Hera Group {...}. Sa issa, ir-rispons kien pożittiv ħafna: aktar minn 98.5% tal-impjegati tagħna ffirmaw il-proġett, b'indici ta' sodisfazzjon ġenerali ta' 91%”.

Kumpanija ta' utilità pubblika, li tipprovdi servizzi tal-elettriku, tal-ilma u ambjentali.

**SITT
FATTI U FIGURI**

1. **HOLQIEN TA' IMPJIEG:** Fil-Belġju, inholqu 140,171 impjieg grazzi għall-*programm ta' vawċers tas-servizz* (jew 79,002 impjieg FTE), li jammontaw għal 3.1% tal-forza tax-xogħol (2016). Madwar 5% biss ta' dawn l-impjieg kienu jeżistu uffiċjalment qabel it-tnedija tal-programm.

2. **XOGHOL MHUX IDDIKJARAT:** Fil-Belġju, ġeneralment huwa preżunt li l-introduzzjoni tal-*programm ta' vawċers tas-servizz* naqqset b'mod drastiku s-sehem ta' xogħol mhux iddikjarat fis-settur domestiku. Madwar 25% tal-utenti rrikonoxxew li se jużaw xogħol mhux iddikjarat jekk ma jkunx hemm vawċers.

3. **UTENTI:** Fil-Belġju, in-numru ta' utenti ta' *vawċers tas-servizz* qiegħed jiżdied b'mod kostanti u laħaq aktar minn miljun benefiċjarju fl-2016, li jammonta għal 22% tad-djar Belġjani. 64% minnhom kienu attivi, 37% kienu djar bi-attivi, 24% kienu benefiċjarji ta' 65 sena jew aktar, u 38% kellhom it-tfal. Huma xtraw medja ta' 2.3 sigħat ta' servizzi fil-gimgha.

Fl-Italja, bejn 2 u 2.5 miljun ħaddiem għandhom aċċess għal *vawċers tal-benesseri tal-kumpaniji*. Benefiċċji relatati mhux monetarji jammontaw bħala medja għal bejn €600 u €700 fis-sena. Fi Franza, fl-2014, l-impjegaturi taw €298 miljun lil 750,000 ħaddiem permezz ta' *vawċers tas-CESU imħallsin minn qabel*.

4. **BILANĊ BEJN IX-XOGHOL U L-ĦAJJA PRIVATA:** Fil-Belġju, stharrig tal-2011 wera li 17.8% tal-benefiċjarji tal-*vawċers tas-servizz* jirrikorru għal dan l-istrument biex jikkombinaw il-ħajja privata u l-ħajja professjonali tagħhom b'mod aħjar. 23% minnhom setgħu jqattgħu aktar ħin mal-familji tagħhom, 22% minnhom irnexxielhom jintegraw xogħol ieħor fir-rutini ta' kuljum tagħhom, u 20% minnhom iddedikaw il-ħin liberu tagħhom għal attivitajiet oħra ta' divertiment.

Fi Franza, 71% tal-impjegati li rċevew *vawċers tas-CESU mħallsin minn qabel* mill-impjegaturi tagħhom użaw dan l-istrument għall-kura tat-tfal. Effettivament, il-benefiċjarji huma l-aktar nisa (68%), li għandhom bejn 30 u 49 sena (79%), bi dħul ta' kull xahar li jvarja minn €1,200 sa €2,200 (60%).

5. **ŻVILUPP LOKALI:** Fil-Belġju, il-*programm ta' vawċers tas-servizz* ikkontribwixxa direttament għall-ħolqien ta' 1,810 kumpanija.

6. **EŻITI FINANZJARJI POŻITTIVI:** fil-*programm tal-vawċer tas-servizz* Belġjan, xogħol full-time jiswa lill-gvern €25,354 bħala medja fuq bażi annwali, iżda jdaħħal €24,151, b'kont meħud tal-effetti kwantifikabbli ta' rkupru.

Fi Franza, valutazzjoni finanzjarja tal-iskemi tal-PHS kollha (jiġifieri mhux limitati għal CESU mħallas minn qabel) turi li l-bilanċ fiskali għas-servizzi ta' appoġġ tad-dar huwa ekwilibrat b'mod ġenerali, filwaqt li l-ispiza netta għall-istat tal-appoġġ tagħha għal servizzi ta' kura laħqet €2.6 biljun. Fl-2013, is-26 awtorità lokali li użaw *vawċers tas-CESU mħallsa minn qabel* ġew rimborżati €42.3 miljun ta' benefiċċji li ma ntużawx minn riċevituri soċjali.

**EŽITI POŽITTIVI
TAL-UŽU
TAL-VAWCĀERS
SOĀJALI**

Tnaqqis ta' xogħol mhux iddikjarat u ħolqien ta' impjegi

Billi jiżguraw il-kwalità u jżidu t-trasparenza (jiġifieri identifikazzjoni aħjar tal-fornituri u tal-prezz finali ta' kull servizz mingħajr ma jżidu l-piż amministrattiv (eż. ġestjoni ta' impjeg formali dirett), **il-programmi ta' vawċers soċjali jinkoraġġixxu liċ-ċittadini jixtru PHS regolari pjuttost milli PHS mhux iddikjarat**. Huwa importanti li wieħed jinnota li leffettività tal-programm kontra x-xogħol mhux iddikjarat tinsab fil-kapaċità tal-awtorità pubblika kompetenti li tiżgura li l-inċentivi finanzjarji jkunu biżżejjed biex jinkoraġġixxu t-tranzizzjoni għall-ekonomija ddikjarata. Barra minn hekk, **il-programmi ta' vawċers soċjali jagħmlu s-suq mhux iddikjarat inqas attraenti għall-ħaddiema tal-PHS** (ara hawn taħt) u għalhekk irawmu l-ħolqien tal-impjegi fis-settur. Fil-każ tal-aħħar, il-programmi ta' vawċers soċjali jiggerantixxu li l-ħaddiema jiġu ddikjarati, billi r-riskju ta' żbalji amministrattivi minħabba n-nuqqas ta' esperjenza ta' impjegatur privat individwali huwa eliminat.

Affordabilità mtejba għall-PHS

Għall-benefiċjarji, il-fornituri tas-servizzi u l-entitajiet ta' finanzjament huwa faċli li jingħaqdu mal-programmi ta' vawċers soċjali u jużawhom. **Il-formalitajiet amministrattivi huma ssemplifikati għall-benefiċjarji li jistgħu jidentifikaw b'mod ċar għal liema servizzi huma intitolati, kif għandhom jaċċessaw dawn is-servizzi u kemm se jiswew**. Oqfsa legali li jirregolaw il-mekkanizmu jiddikjaraw b'mod ċar kif il-benefiċjarji tal-vawċers soċjali jistgħu jaċċessaw kemm inċentivi soċjali u fiskali pre-eżistenti kif ukoll dawk aktar speċifiċi għall-programm, disponibbli biss għall-utenti tal-vawċers soċjali. Barra minn hekk, l-oqfsa legali nazzjonali jistgħu jippermettu lil partijiet terzi (eż. impjegaturi, awtoritajiet pubbliċi, fondi ta' kontinġenza) jikkontribwixxu għall-finanzjament ta' spejjeż relatati mal-PHS. Dawn l-elementi kollha jikkontribwixxu biex inaqqsu l-ispiża tal-kura formali u s-servizzi tad-dar għall-utent.

Kundizzjonijiet tax-xogħol imtejba u professjonalizzazzjoni tal-ħaddiema tal-PHS

Il-fornituri kollha li joperaw fi programmi ta' vawċers soċjali għandhom ikunu rreġistrati u jkunu konformi ma' sett ta' rekwiżiti ta' kwalità. Dan il-proċess ta' rreġistrazzjoni – kif stabbilit fil-qafas leġiżlattiv nazzjonali – jiggerantixxi li l-fornituri jirrispettaw id-drittijiet u l-obbligi tagħhom, inkluża l-konformità mal-leġiżlazzjoni soċjali u tax-xogħol. Għalhekk, **il-ħaddiema tal-PHS huma ggarantiti mill-inqas il-paga minima legali u għandhom aċċess għall-benefiċċji tas-sigurtà soċjali** (pensjonijiet, assigurazzjoni tas-saħħa, kopertura ta' incidenti, eċċ.). Fil-każ ta' kwistjonijiet fir-relazzjoni ta' impjeg jew mistoqsijiet dwar il-leġiżlazzjoni fis-seħħ, kemm l-impjegat kif ukoll l-impjegatur jistgħu jfittxu parir immirat. Dan japplika għall-ħaddiema kollha tal-PHS, kemm jekk huma impjegati minn intermedjarju jew fornitur tas-servizz jew jekk minn dar privata.

Il-ħolqien ta' netwerk apposta ta' fornituri li joperaw fi **programmi ta' vawċers soċjali jikkontribwixxi għall-istituzzjonalizzazzjoni u r-regolazzjoni tas-settur tal-PHS**. Dan ihegġeġ b'mod qawwi lill-impjegaturi u lill-ħaddiema biex jorganizzaw u jirregolaw b'mod effiċjenti x-xogħol domestiku permezz ta' ftehimiet ta' negozjar kollettiv. Għalhekk, listabbiliment jew it-tisħiħ tar-relazzjonijiet industrijali fis-settur huwa l-aħjar mod biex jiġu ggarantiti kundizzjonijiet tax-xogħol deċenti għall-ħaddiema li joperaw fis-sistema u servizzi ta' kwalità għolja għall-utenti.

Effettivament, il-vawċers jippermettu lill-utenti jagħzlu – fi ħdan in-netwerk – il-fornitur tal-PHS li l-aħjar jissodisfa l-bżonnijiet tagħhom, li nisperaw li jwassal għal livelli ogħla ta' sodisfazzjon, kif ukoll kwalità tas-servizz u kosteffettività mtejba. Il-kwalità tas-servizz hija marbuta mill-qrib ma' kundizzjonijiet tax-xogħol deċenti u kwalifiki tal-ħaddiema (eż. f'termini ta' relazzjoni interpersonali ma' utenti, organizzazzjoni, ġestjoni u provvista ta' servizzi, u eliminazzjoni ta' perikli fuq il-post tax-xogħol). Għalhekk, **programmi ta' vawċers soċjali kkontribwew, għalkemm indirettament, għall-iżvilupp ta' taħriġ inizjali u kontinwu tal-ħaddiema tal-PHS**. Il-professjonalizzazzjoni tal-ħaddiema tal-PHS tista' ssir obligatorja fi ftehimiet ta' negozjar kollettiv jew tiġi stabbilita bħala rekwiżit fil-proċess ta' rreġistrazzjoni tal-fornituri tal-PHS (ara wkoll linji gwida dwar l-iżvilupp ta' profili professjonali).

Il-garanzija ta' investiment effettiv u trasparenti

Kull vawċer soċjali jista' jintuża minn benefiċjarju wieħed biss, għand fornituri ta' servizzi deżinjati, u għal servizzi speċifiċi. Għaldaqstant, **il-vawċers soċjali jiggerantixxu li l-fondi allokatu mill-awtoritajiet pubbliċi jew minn impjegaturi privati jintużaw għall-iskopijiet maħsuba u jippermettulhom jivvalutaw l-impatt ta' investiment bħal dan fuq l-imġieba tal-benefiċjarji.** Barra minn hekk, **il-vawċers soċjali jiffacilitaw il-ġbir, il-monitoraġġ u l-valutazzjoni tad-data**, billi jippermettu lill-awtoritajiet tal-finanzjament isegwu mill-qrib l-implimentazzjoni tal-programm u jagħmlu kull aġġustament meħtieġ biex jintlaħaq l-għan inizjali.

Titjib fl-ugwaljanza bejn is-sessi u bilanċ bejn ix-xogħol u l-ħajja privata

Billi jagħtu vawċers soċjali tal-PHS lill-impjegati tagħhom, l-impjegaturi jzidu u jiffacilitaw l-aċċess għal firxa sħiħa ta' servizzi li jgħinuhom ilaħħqu mal-kompiti tal-ħajja ta' kuljum. Fl-UE28, in-nisa għadhom involuti b'mod sproporzjonat f'xogħol ta' kura ta' kuljum mhux imħallas (38% tan-nisa meta mqabbla ma' 25% tal-irġiel) kif ukoll fid-dmirijiet ta' kuljum tat-tisjir u tax-xogħol tad-dar (79% tan-nisa meta mqabbla ma' 34% tal-irġiel).⁴ Id-dmirijiet personali jew tal-familja jibqgħu tabilhaqq ir-raġuni ewlenija għaliex in-nisa huma esklużi mis-suq tax-xogħol. Għalhekk, l-użu ta' **vawċers soċjali għall-PHS jikkontribwixxi għall-ġlieda kontra din id-diviżjoni żbilanċjata tax-xogħol relatat mal-kura bejn l-irġiel u n-nisa**, li hija waħda mill-aktar karatteristiċi li jikkaratterizzaw l-inugwaljanza bejn is-sessi. Ġeneralment, il-vawċers soċjali mqassma minn impjegaturi f'perspettiva ta' bilanċ bejn ix-xogħol u l-ħajja privata jintużaw l-aktar minn nisa ta' bejn 30 u 49 sena bħala mod kif tinzamm il-partecipazzjoni tagħhom fis-suq tax-xogħol. Fl-aħħarnett, il-forza tax-xogħol tal-PHS hija prinċipalment rappreżentata minn nisa (91% tal-forza tax-xogħol fl-UE-24 fl-2016),⁵ u għalhekk kwalunkwe programm li jikkontribwixxi għat-titjib tal-kundizzjonijiet tax-xogħol f'setturi jew okkupazzjonijiet femminili ħafna huwa ta' benefiċċju f'perspettiva ta' ugwaljanza bejn is-sessi.

4 EIGE. (2017). Indici tal-Ugwaljanza Bejn il-Generi 2017: Kejl tal-ugwaljanza bejn il-ġeneri fl-Unjoni Ewropea 2005-2015. Meħud minn: <https://eige.europa.eu/rdc/eigepublications/gender-equality-index-2017-measuring-gender-equality-european-union-2005-2015-report>

5 Ma jistgħu jiġu prodotti ebda stimi għall-Bulgarija, l-Estonja, il-Greċja u l-Latvja. Għal iktar informazzjoni, ara: Decker, Aurélie/Lebrun, Jean-François (2018): Sorveljanza tal-Industrija tal-PHS: Prospett statistiku tas-settur tas-servizzi personali u tad-dar fl-Unjoni Ewropea. Federazzjoni Ewropea tas-Servizzi lill-Individwi (EFSI). URL: http://www.efsi-europe.eu/fileadmin/MEDIA/publications/2018/PHS_Industry_monitor_April_2018.pdf

RAKKOMANDEZZJONIJIET EWLENIN GĦAD-DISINN U L-IMPLIMENTAZZJONI TA' PROGRAMMI TA' VAWĊERS SOĊJALI

Meta jiddisinjaw u jimplimentaw programm ta' vawċers soċjali, l-awtoritajiet pubbliċi għandhom:

1. **JIBBENEFIKAW MINN KUNSENS POLITIKU B'SAĦĦTU:** rieda politika qawwija favur l-implimentazzjoni ta' programm ta' vawċers soċjali hija essenzjali biex jiġu żgurati s-suċċess u s-sostenibbiltà tar-riforma;
2. **JISPEĊIFIKAW B'MOD ĊAR IL-GRUPP FIL-MIRA U S-SERVIZZI ELIĠIBBLI:** din l-evalwazzjoni għandha titmexxa ħafna qabel u għandha tinvolvi lill-partijiet interessati kollha, notevolment permezz ta' djalogu soċjali;
3. **JADOTTAW INĊENTIVI FISKALI:** l-effettività ta' kwalunkwe programm ta' vawċers soċjali tinsab f'oqfsa tat-taxxa li jagħmlu servizzi formali affordabbli għall-utenti u jnaqqsu l-piż tal-appoġġ finanzjarju pubbliku;
4. **JIŻGURAW L-ĠESTJONI PROFESSJONALI TAL-PROGRAMM MILL-ISTAT JEW MINN EMITTENTI PROFESSJONALI TAL-VAWĊERS:** dawn se jggarantixxu l-funzjonament tajjeb tal-programm u jiżguraw li netwerk adegwat ta' fornituri jissodisfaw id-domanda tal-PHS;
5. **JIŻGURAW PROMOZZJONI WIESGĦA:** komunikazzjoni effiċjenti dwar il-programm, l-operazzjonijiet tiegħu u l-benefiċċji tiegħu għandhom jiġu stabbiliti biex tiġi żgurata l-adozzjoni tiegħu mill-partijiet interessati rilevanti kollha;
6. **IDAĦĦLU FIS-SEĦĦ SISTEMA TA' MONITORAĠĠ:** mill-bidu nett, sistema ta' valutazzjoni u monitoraġġ tiżgura li l-programm jikseb l-għanijiet tiegħu fuq medda twila ta' żmien. Id-*data* dwar l-utenti u l-ħaddiema għandha tingabar ul-effetti ta' rkupru għandhom jiġu evalwati.

Dan il-proġ ett huwa ffinanzjat
mill-Unjoni Ewropea.
(Ad-PHS - VS/2018/0344)